

Išgirde „toksiški santykiai“ greičiausiai pagalvojame apie žalingus santykius su kitais žmonėmis. Tačiau gyvenimą apsunkinti gali ir nesveikas santykis su pinigais. Apie tai, koks yra netinkamas požiūris į finansus, kaip jis kenkia kasdienybėje ir kaip jį pagerinti, pasakoja Edvinas Jurevičius, „Luminor“ banko mažmeninės bankininkystės vadovas.

Toksiški santykiai su pinigais, pasak E. Jurevičiaus, yra elgsena ir įsitikinimai, kurie trukdo gyventi finansiškai stabiliai ir būti patenkintam gyvenimu. Iš kitos pusės, sveikas santykis su pinigais reiškia, kad finansus žmogus valdo taip, kad jie atitiktų jo vertybes, tikslus ir poreikius.

Sveikų ir toksiškų santykių požymiai

Pasak eksperto, teigiamą santykį su pinigais galite atpažinti pagal aktyvų ir pozityvų požiūrį į finansų valdymą.

Edvinas Jurevičius

„Pirmasis tinkamo santykio požymis – reguliariai stebite savo finansinę padėtį ir ji nekelia jums neadekvačiai didelio streso. Taip pat, jei gebate subalansuoti savo išlaidas tiek dabarties poreikiams, tiek ateičiai bei prisiimate atsakomybę už savo finansinius sprendimus. Pagirtina ir tai, jei galite atvirai kalbėtis apie pinigus su šeimos nariais, jei

kuriate realistiškus planus ateičiai, o pajamos nedaro įtakos jūsų savivertei“, – sako E. Jurevičius.

Tačiau jei vengiate mokesčių pranešimų, netikrinate banko sąskaitos likučio, vis nukeliate asmeninių finansų planavimą – galimai puoselėjate nesveiką santykį su pinigais.

„Pasitaiko atvejų, kai žmonės bėga nuo savo finansinės realybės, nes ji sukelia per didelį stresą. Įdomu tai, kad taip gali elgtis net tie žmonės, kurie gauna didesnes negu vidutinės pajamas – gavę laiškų iš banko delsia juos perskaityti, sąskaitas apmoka paskutinę minutę. Tokiems žmonėms gali būti sunku atsipalaiduoti, jie jaučia nepriteklių, yra prislėgti finansinių įsipareigojimų“, – sako ekspertas.

Jei slepiate savo finansinę situaciją nuo šeimos narių, partnerio arba jei dėl pinigų nuolat kyla ginčai – tai dar vienas netinkamo požiūrio į pinigus ženklas, sako E. Jurevičius.

„Kartais žmonės nuo artimųjų slepia pirkinius ar turtą, be partnerio žinios vykdo finansinius sandorius, meluoja apie pajamas. Pavyzdžiui, bendrovės „Fidelity Investments“ atlikto tyrimo metu paaiškėjo, kad 43 proc. JAV porų virš 25 m. turi skolų be partnerio žinios, o 44 proc. nuolat ginčijasi dėl finansų“, – pasakoja ekspertas.

Netinkamus santykius su pinigais rodo ir galimybes viršijančios arba poreikių nepatenkinančios išlaidos. Joms esant per didelėms, tai neišvengiamai sukels finansinį nestabilumą, skolas ir įtampą. Iš kitos pusės, perdėtas taupumas ir labai mažos išlaidos gali sąlygoti nepriteklių ir nepasitenkinimą gyvenimu.

Gerinti santykius su pinigais pradėkite nuo biudžeto

Norint siekti finansinės sveikatos, labai svarbu ne tik laiku atpažinti pirmuosius sutrikusio santykio su pinigais požymius ar į juos reaguoti, sako ekspertas. Pasak jo, sveikas santykis su finansais prasideda nuo atidaus susipažinimo su esama situacija.

„Pradėkite nuo išsamaus savo finansų inventorizavimo – tai apima visą turtą, finansinius įsipareigojimus, paskutinio mėnesio ar net kelių pajamas ir išlaidas. Tam, žinoma, gali tekti įveikti savo baimę atidžiai tikrinti savo banko sąskaitos išrašus, tačiau priminkite sau, kad darote tai dėl savo pačių gerovės. Jeigu finansus valdote bendrai poroje arba šeimoje, į inventorizaciją verta įtraukti ir partnerį“, – sako E. Jurevičius.

Išsikelkite tikslus ir žinokite, kaip juos pasieksite

Susipažinus su realia savo ar šeimos finansine situacija, rekomenduojama aiškiai apsibrėžti,

kaip jums atrodo finansinė sėkmė tiek trumpuoju (susitaupymas būtinam naujam pirkiniui, pradiniam būsto įsigijimo įnašui ar atostogoms), tiek ilguoju laikotarpiu (išėjimas į pensiją, investavimas vaikams).

„Labai siūlau pradėti nuo finansinės pagalvės susitaupymo, jeigu jos dar neturite. Tai – visus jūsų ar jūsų šeimos 3–6 mėnesių poreikius padengiantis finansinis rezervas. Tuomet išsikelkite kitus finansinius tikslus, laikydamiesi S.M.A.R.T. metodo – tikslai turi būti konkretūs, išmatuojami, pasiekiami, prasmingi ir susieti su konkrečiu laiku. Prireikus, išsikelti juos padėti gali ir asmeninių finansų konsultantas“, – pataria „Luminor“ banko ekspertas.

Konkrečius tikslus pasiekti padės atidžiai suplanuotas biudžetas. Vienas iš biudžeto planavimo būdų, anot eksperto, yra iš anksto suplanuoti, kur ir kam paskirsite kiekvieną konkretų mėnesį ar per kitą laikotarpį uždirbtą eurą. Dažniausiai siūloma 50 proc. pajamų paskirti būtinosioms išlaidoms (maistui, transportui, finansiniams išsipareigojimams ir pan.), 30 proc. – pramogoms ar panašioms norams, o 20 proc. – taupyti arba investuoti.

„Susiplanavus tokį ar panašų biudžetą siekti finansinių tikslų bei pagerinti santykį su pinigais turėtų būti kur kas lengviau. Tik jokių būdų nepamirškite susiplanuoti išlaidų ir pramogoms – ypač jeigu esate linkęs išlaidauti. Perdėtai griežtas biudžetas gali duoti atvirkščią rezultatą, kai greitai palūžę mesite viską į šalį“, – perspėja ekspertas.

1. Jurevičius taip pat pataria reguliariai tikrinti savo progresą bei nusimatyti, kaip save apdovanosite už pasiektus tarpinius tikslus.

„Kad santykio su pinigais gerinimas netaptų bausme, siūlyčiau susiplanuoti nedidelius, tačiau jums prasmingus būdus save apdovanoti už atkaklų tikslų siekimą – nedideliu pirkiniu ar malonia veikla. Be to, reguliariai sekite, kaip jums sekasi – po kelių mėnesių matant, kaip pajudėjote į priekį, jau turėtumėte savimi didžiuotis“, – sako E. Jurevičius.

